

Úr Ársfrágreiðingini frá Amnesty International, Føroya deild 1997:

– Mannarætt- indi gerast veruleiki alla- staðni í verðini

Øll verða biðin um at luttaka í áttinum fyrri mannarætt-
indi, sum heldur á til 10. desember í ár. Tit kunnu skriva
undir í eina av bókunum. Har stendur fremst: »Eg vil
gera alt, eg eri ment/ur, at tryggja, at rættindini í Heims-
yvirlysingini um Mannarættindi gerast veruleiki alla-
staðni í verðini«

Skrivstova og nevnd

Aftan á aðalfundin 17. apríl 1997 skipaði nevndin seg soleiðis: Anna Maria Pers-
son, formaður, Ingibjörg
Berg, næstformaður, Páll
Isholm, kassameistari, Jette
Hoydal, nevndarlimur, Jór-
un Arge, tiltakslimur.

Lív Dam arbeiðir sum
skrivari 15 timar um vik-
una.

Límatál

Samlaða límatálið er uml.
650.

Bólkarnir

Næstan síðan deildin varð
stovnað, hava verið 2 bólk-
ar, sum hava arbeitt við
mannarættindamálum.
Seinnu árin hava vit eisini
havt ein bólk, sum hevur
arbeitt við málum um børn
og ung fólk burturav. Tað
eru 5-8 fólk í hvørjum bólk, sum
allir eru í Tórshavn. Vit
vildu fegin havt fleiri
virknar limir í bólkarnar, tá
hetta arbeiddi altíð hevur
verið ein av aðalhyndstein-
unum í Amnestyarbeid-
inum. Pláss er fyri nýggjum
limum í øllum bólkunum.

Snarmál, Urgent Action

14 fólk hava arbeitt við
snarmálum.

Hetta eru altíð mál, ið
hava skund. Tað eru ofta
menniskju, sum eru í lívs-
vanda, annaðhvørt tí tey
skulu avrættast, verða pínd,
eru sjúk ella eru »horvin«.
Snarbrøv, telefax ella teldu-
brøv verða send frá øllum
deildum í senn. At arbeiddi
loysir seg, siggja vit á teim-
um mongu positivu atfer-
mendingunum, vit fáa. Men
framvegis verða mong av-
rættað, pínd og »hvørva«
hóast okkara áheitanir. Vit
trúgva tó, at meira vit gera,
fleiri fáa vit hjálpt. Vit meta
eisini júst hendan arbeids-
hættin vera vælegnaðan hjá
okkum. Tú kanst skriva,
hvar tú enn ert, í bý ella á
bygd ja enn tá umboð á
skipi. Og tú kanst fáa ávirk-
an á lagnuna hjá mennisk-
jum, sum hava verið fyrri
mannarættindabrotum, og

sum ofta eru í lívsvanda.

Amnesty International
fylgir við og kannar, hvussu
gongur við málunum. Í ár
eru 30 ár liðin, síðan farið
varð undir Urgent Action.
Á altjóða aðalfundinum hjá
Amnesty International í
Suðurafrika í desember
varð avgjørt at gera eina
størri kanning fyrri at lýsa,
hvønn týðning hesin ar-
beidshátturin hevur. Onki er
at ivast í, at teldan er eitt
gott amboð í hesum arbeid-
inum. Vit hava málini í tí
lõtu, tey verða send úr
London og hava møguleika
fyri at senda brøv beinan-
vegin.

Newsletter Appeals

Newsletter kemur út seks
ferðir um árið. Har verður
greitt frá mannarættinda-
stöðuni í ymskum londum.
Nakrar útvaldar sakir eru
við hvørja ferð og áheitan
um at skriva. Vit vita ikki,
hvussu mong skriva, men
25 bløð verða send út, her-
undir til skúlar og bóka-
søvn.

Tiltaksbólkurin

Tiltaksbólkurin skipaði,
sum vant, fyrri jólasølu og
køkutombola í SMS og fyrri
sølu av ljósum mannarætt-
indagin. Annars luttaka tær
í teimum tiltøkum, sum
nevndin skipar fyrri.

Umsetarabólkurin

Vit fáa nógv áhugavert og
aktuelt tilfar, sum vit fegin
vildu kunna bæði limirnar
og onnur um. Tað krevur
oftast, at tilfarið verður um-
sett. Vit hava umsettar, sum
umseta bæði skjött og væl
og uttan lön fyrri arbeiddi.
Tað eru vit sera takksam-
ar fyrri. Tað er tó bert ein lítill
partur av tilfarinum, sum
verður umsettur. T.d. koma
ofta størri frágreiðingar
bæði um lond og ymsk evni
innan mannarættindi. Hetta
verður arkiverað á skriv-
stovuni, so um onkur hevur
áhuga fyrri tí, ber til at fáa
tað.

Flóttafólkakampanjan

19. mars fór Amnesty Inter-

national undir eitt átt fyrri
flóttafólk, sum flestu deild-
ir luttóku í. Endamálið við
tiltakinum var:

– at forða mannarættinda-
brotum, so at fólk ikki
noyðast at fara heimanfrá
fyri at leita sær trygd.

– at veita teimum, sum
flýggja undan mannarætt-
indabrotum, vissu fyrri, at
tey sleppa at vera eitt
trygt stað og ikki verða
tvungen av stað aftur, og
at tryggja teimum menn-
iskjansliga viðferð, með-
an tey eru á fer.

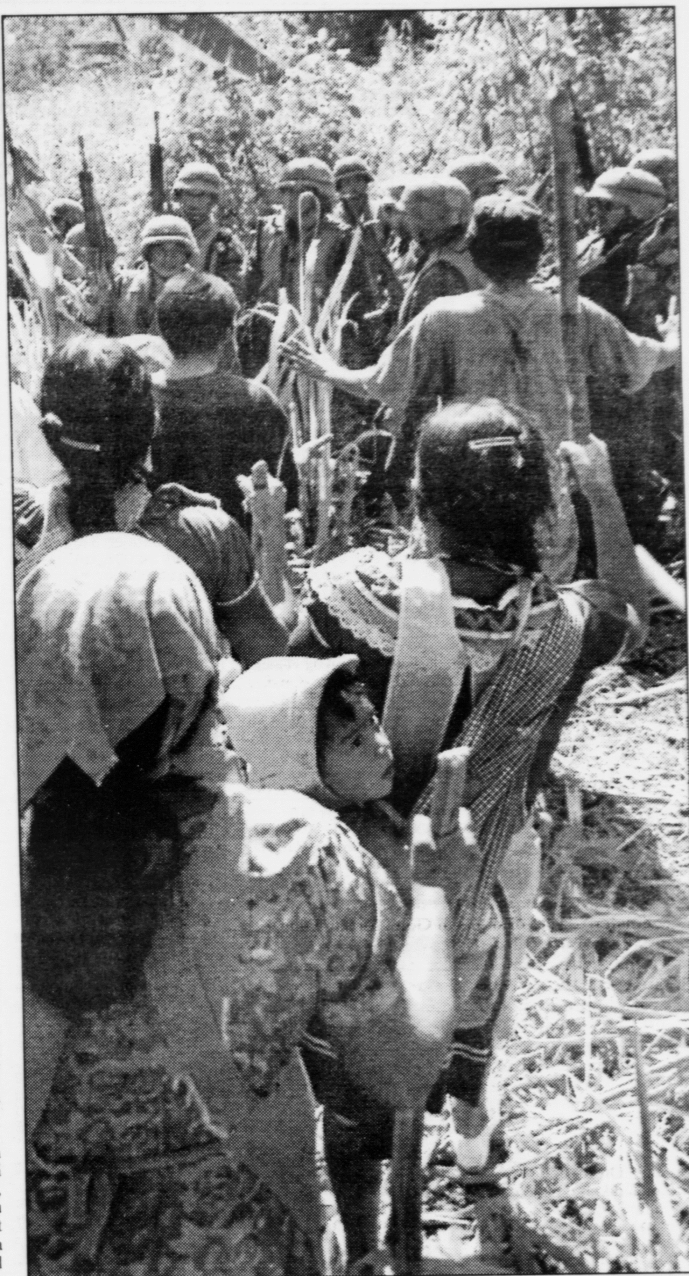
At leggja trýst á, har ið
flóttafólkamál verða við-
gjörð, so at mannarætt-
indamál verða sett
frammarlaga og verkæt-
lanir verða gjørdar fyrri at
betra um umstøðurnar hjá
flóttafólki.

Hvønn dag taka fólk ta
pinufullu avgerð at fara frá
heimi, samfelagi og landi,
tí at tey eru bangin. Tey eru
bangin um teirra lív. Bert
fá hava ráð til at flýggja
loftvegis. Flestu fara til
gongu eftir vegunum og
stevna ímóti næmasta
landamarki.

Tey flýggja undan kríggi,
ræðslushgini fyrri at verða
álopini ella fangað í skot-
riðunum. Tey flýggja undan
jagstran, rædd fyrri at verða
fongslað, pínd ella dripin.
Ótti teirra er grundaður á
veruliga líðing, veruligar
hóttanir ella verulig uppliv-
ilsir hjá vinum ella grann-
um.

Hvør einasti flótti er av-
leiðingin av miscydnadu
royndini hjá stjórnini at
verja mannarættindi.
Summar stjórnir fremja
mannarættindabrot. Sum-
mar finna seg í teimum. Aðrar
klára ikki at forða teimum.

Føroya deildin luttóku í
kampanjuni. Vit høvdu
greinir í bløðunum. Til
kvinnukampanjuna 8.
mars vistu vit serliga á
flóttafólkatrúppuleikar. 80%
av flóttum og fólk, sum
eru noyðd at flyta bústað í egn-
um landi, eru kvinnur og

10. desember í ár verða 50 ár síðan Heimsyvirlysing Sameindu Tjóða um Man-
narættindi varð undirskrivað

børn. Kvinnur eru serliga
viðkvæmar, tá tær flýggja.
Tær eru ofta fyrri álopum og
verða ofta kynsliga mis-
nýggar. Ein frágreiðing visir
á, at undir hóðrápinum í
Rwanda vóru allar kvinnur
oman fyrri pubertetsaldurin,
ið sluppu undan við lívin-
um, neyðtiknar. ST sam-
tykti á kvinnuráðstevnu síni
í 1993, at rættindini hjá
kvinnum og gentum eru
ómissandi, samantvinnuð
og heilur partur av alheims
mannarættindunum. Al-
tjóða aðalfundurin hjá Am-
nesty International í Ljubl-
ana í 1995 viðtók, at serlig-
ur dentur skuldi leggjast á
arbeiði fyrri mannarættind-
um hjá kvinnum og ung-
dómum.

Mannarættinda- kampanjan

10. desember í ár verða 50
ár síðan Heimsyvirlysing
Sameindu Tjóða um
Mannarættindi varð undir-
skrivað. Mannarættinda-
dagin í 1997 fór Amnesty
International undir eitt átt
undir heitinum: »Get up,
Sign Up«.

Amnesty ætlar við hesum
átakinum at fáa so mong
sum gjørligt at skriva undir,
at tey vilja gera tað, tey eru
ment, fyrri at mannarætt-
indareglurnar verða hildnar.
Deildirnar hava fingið bók-
ur til at savna undirskriftir
í. Endamálið er at minna
stjórnirnar á aftur tær
grundleggjandi mannarætt-
indareglurnar, sum tær hava
lovað at verja.

Atakið byrjaði hjá okkum
við, at Anette Wang og Lív

Dam vóru í tinghúsinum og
fingu undirskriftir frá lög-
manni, lögtingsformannin-
um, lögtingsmonnum og
landsstýrismonnum. Á-
heitan varð eisini send øð-
rum leiðandi persónum, so
sum Føroya bispri og dóm-
aranum um at skriva undir í
bókina, sum lá í Tinganesi.
Bókur eru seinni sendar
skúlum og øðrum stovnum.
Undirskriftir verða savna-
ðar til 10. desember í ár.
Higartil hava umleið 300
fólk skrivað undir. Tilfar
er eisini sent fjølmíðlunum um
átakið, og fleiri greinir hava
staðið í bløðunum.

(framhald í næsta blag)